

POLITIET

POLITIDIREKTØREN

Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

2011/03427-1 001

Dato

19.12.2011

Vedrørende spørsmål fra Stortingets 22. juli komité

Politidirektoratet viser til henvendelsen fra Justisdepartementet der man ber om innspill til svar til Stortingets 22.juli komité.

Politidirektoratet har følgende forslag til besvarelse av spørsmålene:

Spørsmål 4:

"Alle politidistriktene skal ha minimum ett utrykningslag (UEH) som er tiltenkt oppgaver i forbindelse med væpnede aksjoner. Til daglig utfører disse ordinær ordenstjeneste."

a. "Er det tilfredsstillende dekning av kompetente utrykningsenheter i alle politidistriktene pr dags dato?"

Forslag til svar:

Utrykningsenheten (UEH) ble etablert i 1986, og formålet var at enheten skulle settes inn mot statsstyrt sabotasje/terror. I samråd med politimestrene evaluerte Politidirektoratet i 2003 og 2009 organiseringen og oppgaver knyttet til UEH. Dagens struktur og antall på 808 tjenestepersoner er i samsvar med de nevnte evalueringene. Samtlige politidistrikt skal ha minimum 1 lag (8 personer) innsatspersonell kategori 3 (IP 3), tidligere benevnt som utrykningsenhet(UEH). Denne kategori innsatspersonell trener 103 timer pr. år. Mesteparten av treningen går med til å øve på håndtering av skarpe oppdrag. Politimesteren er ansvarlig for at antall IP 3 er i henhold til fastsatt struktur for politidistriktet. Politihøgskolen tilbyr grunnkurs for IP 3 hvert år. IP 3 er en viktig ressurs for politidistriktene fordi de har mer trening og kompetanse i å håndtere væpnede aksjoner enn annet innsatspersonell.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

b. "Er det gjennomført endringer i øvingsstruktur for disse enhetene etter 22. juli?"

Forslag til svar:

Øvingsstrukturen er ikke justert etter 22. juli. Hvert år utarbeides det vedlikeholdsprogram for IP 3-5. I programmet ligger det en øvingsstruktur som er utarbeidet av Politihøgskolen og godkjent av Politidirektoratet. Vedlikeholdsprogrammet er på 103 timer, av disse er 79 timer sentralt fordelt på ulike emner mens 24 timer er til disposisjon for politidistriktene. Det betyr at politidistriktene selv avgjør hva som er relevant å trene mer på.

Spørsmål 6:

"Hvilke tiltak har blitt iverksatt for at politiet/beredskaps-/nødetater lettere skal få tilgang til informasjon om tilgjengelig utstyr i de ulike politidistriktene?"

Forslag til svar:

Politiet har gjennom Politiets data og materielltjeneste (PDMT) tilgang til informasjon om tilgjengelig utstyr i de ulike politidistriktene. Oppdatert nasjonal oversikt er ikke direkte tilgjengelig for det enkelte politidistrikt. Politidistriktene må be PDMT om bistand for å få materielloversikt til de ulike distriktene. Politiet skal utarbeide redningsplaner, samvirke- og øve med andre etater, herunder nødetatene. I dette opplegget vil politiet ha rimelig oversikt over hva den enkelte etat kan bidra med av personell og materiell.

Spørsmål 9:

"I dag vet vi at Stortinget lå ubeskyttet i lengre tid til tross for at Stortinget eksplisitt ba politiet om bistand. Politiet svarte i den forbindelse at de ikke hadde kapasitet til å ta seg av dette og at Stortinget fikk iverksette det som ble ansett nødvendig i kraft av nødfullmakter."

"Kan statsråden forklare hva som er riktig; at Stortinget må sørge for egen sikkerhet eller at Stortinget ikke fikk bistand som de skulle fått 22. juli?"

Forslag til svar:

Oslo politidistrikt ble satt på en ekstrem prøve ressursmessig 22.7.11. Fra første melding innkom kl. 1525 og frem til midnatt, innkom det veldig mange meldinger og henvendelser som politidistriktet måtte respondere på. Første henvendelse fra Stortinget kom ca. kl. 1620 og gjaldt en anmodning om å få fjernet biler parkert i Stortingets nærområde.

På dette tidspunktet hadde man ikke ressurser til å etterkomme denne henvendelsen. I samme tidsrom hadde politidistriktet allerede flere bilpatruljer i Stortingets nærområde som var i ferd med å få verifisert/avklart meldinger om mistenkelige gjenstander. Objektivakthold på Stortinget ble fortløpende vurdert og iverksatt straks man hadde tilstrekkelige ressurser tilgjengelig. Vaktholdet ble iverksatt fra kl. 1805. I den første hektiske fasen valgte man å prioritere liv og helse fremfor objektivakthold.

Stortinget har også en egen vaktstyrke og politiet forutsetter at denne styrken iverksetter tiltak i henhold til eget planverk når hendelser inntreffer. Det er naturlig at Stortinget har høy prioritet hva gjelder objektsikring i en normalsituasjon, men at man må legge til grunn at det 22.7.11 ikke var normaldrift i Stortinget og at det var et meget begrenset antall personer til stede i bygningen. Av dette kan man ikke trekke konklusjonen at Stortinget isolert sett må sørge for egen sikkerhet, men et politiet vil gjøre det de kan for å ivareta sin funksjon og sitt ansvarsområde.

Spørsmål 10.

"Det tok lang tid fra angrepet på regjeringskvartalet til flere sentrale og sikringsverdige objekter i Oslo ble faktisk sikret."

- a. *"Hvilke tiltak er igangsatt for å redusere tiden mellom angrep/fare og sikringstid for de aktuelle bygningene?"*

Forslag til svar:

Politiet tilstreber til enhver tid å utnytte de tilgjengelige ressursene på en mest mulig effektiv måte. Ved en slik hendelse, vil liv og helse ha førsteprioritet med hensyn til politiets innsats. Iverksettelsen av polititaktiske tiltak, herunder objektivakthold, for skjermingsverdige objekter må til enhver tid vurderes ut fra situasjon, trusselbilde, ressurstilgang og skadepotensial.

Viktig i denne sammenheng er også responstiden fra andre aktuelle samarbeidspartnere og de tiltak som allerede er gjort i denne forbindelse. Politiet vil søke å initiere bistandsbehov på et så tidlig tidspunkt som mulig, samtidig som man må kunne forvente initiale tiltak i andre ansvarlige etater og virksomheter. Det er også en kjensgjerning at man er mindre sårbar utenfor ferieperioden

b. "Hva mener statsråden er forsvarlig tid mellom angrep og sikring av statsministerbolig, departementer, Kongehus og Storting?"

Forslag til svar:

Statsministerboligen er utstyrt med flere passive sikringstiltak. I tillegg har statsministeren livvaktbeskyttelse 24/7. Livvakttjenesten fra PST var således til stede i boligen 22.7.11 kl. 1525. De iverksatte umiddelbart nødvendige tiltak for å sikre statsministeren og dette ble meddelt operasjonssentralen i Oslo politidistrikt. Utvendig bevæpnet vakthold ble iverksatt fra kl. 1615 med mannskaper fra Majorstua politistasjon og gradvis forsterket utover ettermiddagen/kvelden.

DKP utfører livvaktstjeneste for HM Kongen og øvrige medlemmer av Kongehuset, samt enkelte medlemmer av den øvrige kongefamilie i henhold til den til enhver tid gjeldende trusselvurdering. Tjenesten utføres på 24 timers basis - 365 dager i året.

Hans Majestet Kongens Garde (HMKG) utfører i henhold til samarbeidsavtale mellom politimestrene i Oslo, Asker og Bærum og Gardesjefen, utvendig vakthold /sikring av både Det Kongelige Slott, Skaugum Hovedgård og Bygdøy kongsgård. HMKGs vakthold ble 22.7. forsterket ytterligere i samråd med politiet.

Ved forhøyet trussel forsterker DKP den innvendige sikringen på Det Kongelige Slott og andre kongelige residenser. Vakthold ved andre skjermingsverdige objekter ble iverksatt fortløpende etter hvert som tilstrekkelige politimannskaper var tilgjengelig. Oslo politidistrikt fikk også god bistand fra Forsvaret til dette vaktholdet. Tid som medgår fra en hendelse inntreffer og til tilstrekkelige polititaktiske tiltak er iverksatt, vil til enhver tid være gjenstand for vurdering og prioritering. Situasjonsbildet og ressurstilgang er vesentlig for de avgjørelser som tas. Forutsetningene for å tidfeste dette nøyaktig vil aldri være til stede.

I tillegg til å vurdere de forskjellige skjermingsverdige objekter som er i Oslo, ble det iverksatt objektvakthold ved til sammen 24 objekter. I tillegg fikk man også kjennskap til de åtte «hatobjektene» som fremgikk av gjerningsmannens manifest. Politiet brukte store ressurser på å sjekke ut disse åtte objektene. Det ble brukt ressurser som ikke ville vært tilgjengelig dersom man kun hadde prioritert objektvakthold i initialfasen.

Spørsmål 34.

"Redegjørelsen viser også til at kapasiteten på nødnummer 112 kan være sårbar og at Justisministeren har fått orientering om at Politidirektoratet er i ferd med å vurdere behovet for å styrke mottakskapasiteten. Kan departementet si noe mer om når operasjonssentralenes mottakskapasitet kan forventes å være tilstrekkelig stor?"

Forslag til svar:

Mottakskapasiteten ved alle landets operasjonssentraler forventes å være styrket når radio- og telefoniutstyr fra nødnettleverandør er innført ved alle landets operasjonssentraler. Store kriser og katastrofer kan inntreffe i alle politidistrikter, også der det normalt ikke er stor pågang med henvendelser fra publikum. Ved slike hendelser vil det være stor sannsynlighet for at politiets mottakskapasitet ikke er god nok. Robustheten til politiets operasjonssentraler er basert på lokale forhold og erfaringer, og operasjonssentralen er bemannet deretter.

Mottakskapasiteten på politiets nødnummer 112 defineres av flere forhold, bla:

- 1) Antall operatørplasser med telefonibetjeningsutstyr i operasjonssentralene i hvert politidistrikt, samt antall sentralbordplasser dersom 112 anrop skal viderekobles der i siste instans
- 2) Antall operatører til å besvare 112 anrop og håndtere innringere på en god og relevant måte
- 3) Den tekniske kapasiteten ved 112-mottakene, herunder også viderekobling av overskytende 112-anrop til andre 112-køer ved operasjonssentralen

I tillegg kan nevnes at funksjonell og rask tilgang til informasjon fra andre systemer og registre. Slik kan publikum få raskere og bedre service fra politiet, menneskelig kapasitet blir dermed raskere frigjort på operasjonssentralen.

Ad 1) I politidistrikter der nødnettet er tatt i bruk er det minimum 4 operatørplasser, men de i resterende operasjonssentraler er minimum 3 operatørplasser. Alle politidistrikt har en sentralbordfunksjon som er bemannet dagtid mandag til fredag.

Ad 2) Politidirektoratet vil tilskrive politidistriktene og be om å endre lokale planverk slik at operasjonssentralene kan oppjustere mottakskapasiteten med relevant bemanning.

Ad 3) Den tekniske kapasiteten på antall samtidige 112 anrop er økt (se svar 35b)

Spørsmål 35.

"Under skytingen på Utøya ble nødnummeret 112 overbelastet og svært mange av innringerne fikk opptattsignal da de ringte nødnummeret."

a) "Hvilke tiltak kan være aktuelle for å hindre en tilsvarende situasjon ved fremtidige store hendelser?"

Forslag til svar:

Øke den tekniske 112 kapasiteten ved alle landets operasjonssentraler

Øke antall operatørplasser er et relevant tiltak. Det er gammelt telefonibetjeningsutstyr ved operasjonssentralene som ikke har tatt i bruk nødnett. Det er ikke mulig å anskaffe ekstra operatørplasser ved de operasjonssentralene som dette gjelder. Der nødnettet er tatt i bruk er det mulig å investere i en økning av antall operatørplasser, men det vil være lite hensiktsmessig med mindre man også har den ressursmessige beredskapen tilgjengelig på operasjonssentralen for å kunne håndtere en rask eskalering av hendelser.

Øke antall operatører som er på jobb til et nivå der alle operatørplasser er bemannet.

Øke tilgjengeligheten for politidistriktenes sentralbord for å håndtere en situasjon der 112-anrop ikke kan besvares av operasjonssentralen og automatisk retur til sentralbordet.

b) "Hvilke tiltak har statsråden konkret gjennomført siden terrorangrepet for å bøte på dette?"

Forslag til svar:

Politiets data- og materiell slutfører i desember 2011 et arbeid som består i å endre hvordan 112 anrop fra publikum teknisk håndteres i operasjonssentralene i hvert politidistrikt. Dette medfører at den tekniske kapasiteten for antall samtidige 112 henvendelser i politidistrikters operasjonssentraler vil øke betraktelig, og at innringer ikke får opptatt signal, eller at en samtale brytes ned av det offentlige telenettet.

Torsdag 15. desember 2011 vil løsningen være driftssatt på operasjonssentraler i politidistrikter som ennå ikke har tatt i bruk nødnettet.

Tirsdag 20. desember 2011 vil løsningen være driftssatt på operasjonssentraler i politidistrikter som har tatt i bruk nødnetts utstyr på operasjonssentralene.

Spørsmål 37.

Mener justisministeren retningslinjene for "skyting pågår" slik de foreligger i dag er klare nok? Hersker det en enhetlig forståelse av hvordan retningslinjene skal operasjonaliseres ute i det enkelte politidistrikt?

Forslag til svar:

Hendelsene på Utøya den 22.7.2011, utløste en øyeblikkelig aksjon i henhold til veiledningen for når "skyting pågår." Etter det man så langt kan se, har politiets innsats vært i overensstemmelse med politiets plikt til raskest mulig inngripen. Politiets plikt til inngripen er for øvrig nedfelt i politiloven og politiinstruksen.

Etter flere skoleskytinger i andre land, ble PHS i 2008, gitt i oppdrag å styrke politiets kompetanse på øyeblikkelige aksjoner, hvor skyting pågår. Konseptet er beskrevet i *Håndbok for innsattpersonell* utgitt i 2008. Håndboka er en veileder som inngår i politiets beredskapssystem. Dette taktiske konseptet inngår også i grunnutdanningen for politiet.

Et felles beredskapssystem og utdanningskonsept i politiet, med bruk av PHS utdannede instruktører, gir et godt grunnlag for en enhetlig forståelse og praksis.

Spørsmål 38.

Hva har vært gjort fra POD/JD for å fjerne eventuell tvil om anvendelsen av "Skyting pågår"?

Forslag til svar:

Det er ikke rapportert om tvil rundt taktikken ved øyeblikkelig aksjoner, som når skyting pågår.

Spørsmål 39.

"Skyting pågår" er en form for operativ forsikring om at enhver skal være trygg på at politiet gjør alt som står i deres makt for å gripe inn og redde folk. Statsråden har tidligere bekreftet at "skyting pågår" gjaldt da skyting pågikk på Utøya.

- a. *Redegjørelsen omtaler samspillet mellom beredskapstroppen og annet politi. Skal bevæpnet politi vente på annet bevæpnet politi før de griper inn i en situasjon der skyting pågår?*

Forslag til svar:

Første polititjenestepersoner på stedet skal snarest mulig gripe inn i situasjoner hvor skyting pågår. Taktiske vurderinger for hvor raskt det kan gripes inn må tas av innsatsleder og av personellet på stedet, basert på deres forståelse av situasjonen, tilgjengelig informasjon og endringer i situasjonsbildet. Dersom det er strengt nødvendig for å løse oppdraget, skal man håndtere oppdraget raskt, med de mannskaper man har tilgjengelig, uten å vente på bedre trente mannskaper.

Innsatsleder skal forsøke å benytte mannskaper med best mulig kompetanse i aller fremste linje, under konfrontasjonen med gjerningspersonen. Mannskapene som var i innsats den 22.7 ventet ikke på enda flere mannskaper, men på båt som kunne ta dem over til Utøya.

Tjenestepersoner fra Nordre Buskerud var forberedt på å håndtere situasjonen med egne mannskaper uten å vente på bistand. Beredskapstroppen kom imidlertid fram til oppmøtestedet omtrent samtidig med mannskaper fra Nordre Buskerud.

b. I hvilken grad har politiet tilstrekkelig opplæring og trening til å kunne gjennomføre de forventede operative handlinger under "skyting pågår" hendelser?

Forslag til svar:

Under grunnutdanningen fra PHS, gis studentene taktisk trening, våpenopplæring og skytetrening. Før de uteksamineres testes og godkjennes deres skyteegenskaper. Politiets innsatspersonell for øvrig gjennomgår årlig trening, fra 40 timer og mer, avhengig av hvilken kategori innsatspersonell de er gruppert inn i. Drøyt 4 000 politimannskaper trener 40 timer og 800 mannskaper trener 103 timer. I tillegg til dette har vi spesialavdelinger som beredskapstroppen som trener mer.

I 2009 gjennomførte ca 5 000 politimannskaper trening i øyeblikkelig aksjon etter prinsippene i veilederen om "skyting pågår". Disse prinsippene har blitt videreført i den årlige treningen i årene etterpå.

Etter økt fokus på øyeblikkelige aksjoner de senere årene, har organisasjonene og vernetjenesten i politiet, bedt om mer operativ trening. I 2011 påbegynte Politidirektoratet arbeidet med å gjennomføre en risikoanalyse av politiets innsatsevne. I dette arbeidet inngår blant annet en gjennomgang av politiets trening, både av innhold og mengde.

Analysearbeidet sluttføres innen utgangen av 2012. Konklusjoner fra 22.-julikommisjonen rapport og politiets interne evaluering kan få betydning for analysearbeidet.

Spørsmål 40.

Hvordan har statsråden forsikret seg om at det ved eventuelle fremtidige terrorhandlinger eller andre situasjoner hvor skyting pågår, er sikkert at førstankommet adekvat utrustet politi faktisk gjør alt som er mulig for å gripe inn og hindre skytingen?

Forslag til svar:

De først ankomne mannskapene var forberedt på å ta seg raskest mulig ut til Utøya. Mannskapene har rapportert at manglende tilgjengelig båtkapasitet ved Utøya kai, landsiden, var det som hindret dem i å ta seg ut. Det er ingenting som tyder på at politiet vegret seg for å gripe raskt inn i situasjonen. Hva som kan defineres som adekvat utrustet politi, vil være situasjonsbestemt og må vurderes av mannskapene der og da.

Mannskapene som tok seg over hadde verneutstyr som reduserer, men ikke fullt ut eliminerer, risikoen for å bli skutt og satt ut av funksjon under oppdraget.

Mannskapene som rykket ut til regjeringskvartalet og til Utøya, grep inn selv om de derved utsatte seg for stor fare. Rapportene om de to tilfellene av akutt inngripen som fant sted denne dagen, viser at personellet ikke vegret seg i innsatsen for å redde mennesker.

Spørsmål 41:

Hvor mange polititjenestemenn var på vakt ved sentrum politistasjon i Oslo da regjeringskvartalet ble rammet?

Forslag til svar:

«Sentrum politistasjon er en av fem politistasjoner i Oslo som har døgnbemanning. Bemanningen på Sentrum politistasjon inngår som en del av de til enhver tid samlede disponible mannskaper på tjeneste i Oslo politidistrikt.

Totalt 299 polititjenestepersoner og jurister hadde tjeneste i Oslo på dagsettet 22.7.11, inkludert polititjenestepersoner ved spesialseksjonene.

Vaktskiftet for mannskapene den 22.7.11 var i tidsrommet kl. 1445 – kl. 1515. Det at hendelsen inntraff umiddelbart etter vaktskiftet medførte at politiet raskt fikk tilgang på flere mannskapsressurser enn om hendelsen hadde inntruffet på et tidligere eller senere tidspunkt.

a. "I hvilken grad samstemmer dette i tilfellet med eventuelle styringssignaler fra departementet?"

Forslag til svar:

Justisdepartementet har over tid gitt Politidirektoratet og derigjennom Oslo politidistrikt styringssignaler, hvor det forventes at mest mulig av de tildelte midler omsettes i operativ tjeneste. Det er imidlertid grunn til å understreke at det er politimesteren i Oslo, som har ansvaret for å fordele ressurser på en mest mulig effektiv måte. Utgangspunktet er at politimesteren blir tildelt en ramme for Oslo politidistrikt, og forvalter denne ressursen med utgangspunkt i utfordringer politidistriktet står overfor, samt de styringssignaler som blir gitt i det årlige tildelingsbrevet.

Justisdepartementet har tillit til at Politidirektoratet i styringsdialogen med politimesteren i Oslo, følger opp de styringssignaler som blir gitt av Justisdepartementet.

b. "Hva har departementet gjort for å sikre forsvarlig bemanning også i ferietid etter terrorangrepene?"

Forslag til svar:

Justisdepartementet erkjenner at det alltid vil være dilemmaer knyttet til begrepet forsvarlig beredskap. Polititjenestemenn og kvinner har på lik linje med øvrige arbeidstakere rettigheter i henhold til Ferieloven. Justisdepartementet har imidlertid tillit til at Politidirektoratet i samarbeid med Oslo politidistrikt i den løpende styringsdialogen, innretter den politioperative tjenesten på en måte som ivaretar en tilfredsstillende beredskap, også under ferieavviklingen. Det vil imidlertid være svært krevende innenfor eksisterende ressurser og rammer, å ivareta en beredskap som vil kunne håndtere en hendelse av den karakter samfunnet ble gjenstand for den 22. juli 2011.

Spørsmål 45.

"Totalt ble det i perioden 22,-24, juli formidlet ni nasjonale varslinger (Riksalarm) fra Kripos. Den første varslingen gikk ut med beskrivelse av et kjøretøy som var av interesse for politiet og som kunne settes sammenheng med eksplosjonen i Oslo sentrum. I redegjørelsen fra Justisministeren i Stortinget ble det opplyst at det tok 25 minutter å effektivere varslingen til alle politiets operasjonssentraler. Varselet om at det var besluttet å gjeninnføre grensekontroll på Schengen indre grense ble sendt ut ca 1810."

a. "Hvordan vurderer statsråden at det gikk 77 minutter fra terrorbomben i regjeringskvartalet gikk av til riksalarm ble slått?"

Forslag til svar:

POD utga i 2010 rundskriv til politidistriktene og særorganene som bl.a. regulerer nasjonal varsling ved alarmmelding. Rundskrivet inngår i Politiets beredskapssystem (PBS). Hurtig formidling av viktige opplysninger innen norsk politi kan ha stor betydning for politiets effektivitet. Når det enkelte tjenested har informasjon som bør sendes uten opphold til andre enheter skal det brukes ulike typer alarmering. Riksalarm skal anvendes for å formidle melding som vurderes å være av interesse for alle politidistrikter, og ved iverksettelse av beredskapstiltak.

Riksalarm skal i følge rundskrivet iverksettes av Kripos etter anmodning fra politidistriktene eller særorganene. Kripos kontaktet operasjonssentralen ved Oslo politidistrikt av eget initiativ for å etterspørre informasjon og tilby bistand kl. 16.10 (tidspunkt loggført ved Kripos).

Vaktleder på Kripos mottok da en situasjonsbeskrivelse fra operasjonssentralen i Oslo om at en bombe var gått av i Regjeringskvartalet. Informasjonen fra Oslo politidistrikt innebar også at det var usikkerhet om det var flere bomber og som kunne gå av.

Ved ferieavvikling er det normalt én vaktleder på jobb som minimumsbemanning. Det var heller ikke noe trusselbilde i forkant av hendelsen som indikerte at en økt bemanning var nødvendig. Vaktleder på Kripos var på dette tidspunktet alene om å inneha kunnskap om systemet for effektivering av riksalarm. I dette tidsrommet var det svært mange innkomne telefoner til Kripos, også fra Oslo politidistrikt. Samtalene dreide seg om behovet for kriminalteknisk bistand, opprettelse av pårørendetelefon mv.

Vaktlederen var også opptatt med varsling av egne mannskaper. Siden vaktlederen var alene på dette tidspunktet, ble de nevnte innkomne telefonsamtalene og oppfølging med Oslo politidistrikt vektlagt fremfor effektivering av nasjonal varsling. Vaktlederen fikk etter hvert bistand til å effektuere denne varslingen.

Det tekniske systemet for varsling ved riksalarm er bygget opp slik at det i operasjonssentralen i hvert politidistrikt skal være en dedikert PC for å motta slike meldinger. Denne PC'en skal alltid være slått på.

Allerede i evalueringsutvalgets statusrapport for september ble det pekt på at varslingsrutinene internt i politiet har et forbedringspotensial. Dette har også evalueringsutvalget fremhevet i den statusrapport som ble fremlagt for politidirektøren i desember.

Det pekes i rapporten på at det var utfordringer knyttet til de tekniske løsningene og den operative gjennomføringen av varslinger 22. juli. Utfordringene relateres til flere nivåer. Politidirektoratet har ikke før 22. juli kontrollert at systemet ble testet. Det viser seg også at testing heller ikke har blitt utført og flere politidistrikt hadde ikke slått på maskinene som benyttes ved nasjonale varslinger. Dette var ikke slik vi hadde forutsatt, men vi må tåle kritikk og være kritiske til oss selv.

Med utgangspunkt i dette har direktoratet iverksatt tiltak for å forsikre seg om at systemet for riksalarm testes jevnlig. Varslingssystemet ble testet i desember og ga et betydelig bedre resultat. Testrutinene og systemet vil bli fulgt opp slik at systemet fungerer etter sin hensikt.

b." Hva har statsråden gjort for å sikre at tidsbruken mellom et anslag mot Norge gjennom terror og varsel gjennom Riksalarm kortes ned?"

Forslag til svar:

Det vises til besvarelsen over. POD vil følge opp systemet for riksalarm for å forsikre seg at systemet fungerer i henhold til hensikten og at optimal varsling kan gjennomføres uten unødvendig tidstap. Systemet vil jevnlig bli testet og personalet øvet i bruken av det. 14.10.2011 ga POD Kripos i oppdrag å etablere testrutiner for nasjonal varsling.

Spørsmål 47.

Hvordan er den generelle båtkapasiteten i politidistriktene og hvor tilgjengelig er en båttressurs for politiet dersom behovet skulle oppstå raskt?

Forslag til svar:

Politiets båtkapasitet er i det alt vesentlige rettet mot å kontrollere fritidsbåttaktiviteten i sommersesongen. Båtene er patruljebåter, som er enten leid eller eid av staten. Politiets båtkapasitet varierer fra politidistrikt til politidistrikt. Av landets 27 politidistrikt er det 16 politidistrikter som har en eller flere båter. I tillegg er det politidistrikter som har mindre båtene stående på henger i beredskap. Politidistriktene som ikke har egne båter for å kontrollere fritidsbåttaktiviteten har ofte et samarbeid om båtkapasitet med havnevesenet, Redningsselskapet, brannvesenet eller Kystvakten. I akuttillfelle vil politiet være på sjøen på relativt kort tid med eget eller annet materiell.

Spørsmål 53.

"VG viser i sin utgave 31. oktober til at det er 20 såkalte nøkkelpunkter i hovedstadsområdet som trenger sikring i tilfelle krise og/eller krig. Og at HV i løpet av alt fra seks-åtte timer inntil én uke ikke kan beskytte mer enn noen få av disse objektene. Telemark bataljon og Garden vil normalt ha begrenset kapasitet til sikringsoppdrag."

a. Er det gjennomført en samlet studie på tvers av justis- og forsvarssektoren av hvor store mannskaper man trenger for å sikre disse vitale objektene i hovedstaden tilfredsstillende?

Forslag til svar:

POD og Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) har inngått en samarbeidsavtale om bistand til politiet. Denne avtalen er grunnlaget for lokale samarbeidsavtaler mellom politimester og lokalt HV-distrikt om bistand til objektsikring. Samarbeidsavtalen inneholder en egen bestemmelse om forhåndsplanlegging av bistand til politiet. Bistand omfatter primært sikring i fredstid av trusselutsatte forhåndsdefinerte sivile objekter. Den enkelte politimester skal informere vedkommende distriktssjef i HV, eventuelt andre berørte militære sjefer om behovet for forhåndsplanlagt bistand fra Forsvaret. På dette grunnlag skal det utarbeides omforente objektplaner mellom politiet og Forsvaret.

Oslo politidistrikt og Forsvaret (HV02 og HMKG) har omforent planverk for objektvakthold ved flere skjermingsverdige objekter i Oslo. I planverket fremkommer det også ressursoversikt ut fra av trusselsituasjon og trusselnivå. Disse planene er gradert i henhold til sikkerhetsloven. Verken politiet eller Forsvaret har i dag tilstrekkelige mannskapsressurser til å iverksette objektvakthold ved samtlige objekter i Oslo over tid. Man må derfor til enhver tid prioritere ressursbruken ut fra gjeldende trusselbilde.

Ved iverksettelse av objektvakthold, vil det ved behov for bistand fra Forsvaret være naturlig at ressurser fra HV02 bistår politidistriktet. Dette fordi mannskaper i HMKG har sine klart definerte oppgaver i fredstid, oppgaver som båndlegger mesteparten av HMKG's mannskaper. HV02 har ikke stående mannskapsstyrker, men er avhengig av mobilisering av sine ressurser.

De ulike mannskapsstyrkene i HV02 har ulike krav til responstid. Dette må politiet ta høyde for når man anmoder om bistand. HV02 vil kunne anmode om mannskapsforsterkninger fra andre HV-distrikter ved behov. Tilsvarende vil Oslo politidistrikt også kunne få bistand fra andre politidistrikter samt Politireserven ved behov for økte mannskapsressurser.

Så langt en er kjent med er det ikke gjennomført noen samlet studie for mannskapsbehovet ved objektvakthold verken i Oslo eller på landsbasis. Det må også skilles mellom fredstid og krigslignende tilstander (beredskapslovgivningen).

b. Er det vurdert hvor store mannskaper man vil ha til rådighet med responstid på noen timer?

Forslag til svar:

Politiets egne mannskaper, med få unntak, inngår ikke i en beredskapsordning. Ved behov for ekstra mannskapsressurser, er man derfor avhengig av telefonvarsling og hvilke mannskaper som vil være tilgjengelig for respons. Imidlertid har flere av politiets nasjonale bistandsressurser og andre spesialavsnitt egne beredskapsavtaler med krav til responstid.

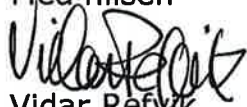
Generelt for politiets del har vi et *godt* bilde over egne ressurser og den bistand vi normalt kan forvente fra andre politidistrikter og særorganer. Det samme formoder vi vil være tilfelle for Forsvarets del.

c. Hvis disse to studiene ikke er gjort. Hva er grunnen til det?

Forslag til svar:

I forbindelse med utarbeidelsen av omforente objektplaner, har man også vurdert mannskapsbehovet på hvert enkelt objekt. Disse er satt ut fra en idealsituasjon hvor man har tilstrekkelig med ressurser å sette på det enkelte objekt. Verken hos politiet eller hos Forsvaret er tilgjengelige daglige mannskapsressurser dimensjonert for å håndtere en slik situasjon som man opplevde 22.7.11 på hendelsestidspunktet.

Med hilsen

Vidar Refvik